

ПОЈЕДИНАЧНИ ИЗВОДИ ИЗ СВИХ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈИМА ЗА 2019. ГОД.

Законски основ за израду годишњих Програма управљања заштићеним подручјима лежи у Закону о заштити природе, члан 54. који јасно прописује процедуру и временске оквире припреме наведених програма.

У наставку су дати кратки прегледи (изводи) из програма управљања за 2019. годину за заштићена подручја од националног интереса којима управља ЈП „Војводинашуме“.

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА СРП „КОВИЉСКО-ПЕТРОВАРАДИНСКИ РИТ“

Програм управљања СРП „Ковиљско-петроварадински рит“ за 2019. годину, урађен је у складу са Уредбом о заштити, Планом управљања и Решењем о словима заштите природе, а као приоритетне активности у циљу заштите и очувања екосистемских вредности предвиђа очување бара, мочвара, остатака влажних ливада у депресијама и галеријских плавних ритских шума на гредама као и стварање услова за компаративне делатности у Резервату (туризам, боравак у природи, рекреација).

Активности су планиране на локалитетима:

- **Курјачка греда** – одржавање влажних ливада на површини од 17,48 ha и одржавање кружне едукативне стазе; одржавање простора око мобилијара (клупе, столови, инфотабле, дрвени прелази...);
- **Шлајз-Тиквара** – одржавање влажних станишта уклањањем сувишне вегетације, наплавина, отпада; оспособљавање рампи на насипу ради спречавања силажења моторних возила до воденог огледала;
- **Карловачки дунавац** – уређење простора Карловачког дунавца путем уклањања инвазивних врста, агресивног растиња, заосталих пањева, грањевине.

Све планиране активности овим програмом имаће позитиван ефекат и на део резервата који има статус Рамсарског подручја али и на део резервата који је обухваћен Еколошком мрежом. У том смислу овај програм у доброј мери може се разматрати као програмом управљања Рамсарским подручјем и Еколошком мрежом истовремено.

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА СРП „ОБЕДСКА БАРА“

За потребе израде Програма управљања СРП ”Обедска бара” за 2019 годину коришћена је следећа планска документација:

- План управљања Специјалног резервата природе ”Обедска бара” 2011-2020, сагласност надлежног Министарства од 21.03.2012. год.;
- Уредба о заштити Специјалног резервата природе “Обедска бара“, „Сл.гласник РС“, бр.56/94,81/08 од 05.09.2008);
- Закон о заштити природе(„Сл.гласник РС“, бр.36/2009, 88/2010, 91/2010-испр. и 14/2016);
- Услови заштите природе, број 03-2195 од 30.10.2018. год.

Према циљевима заштите, очувања и унапређивања заштићеног подручја, током 2019. године спроводиће се следеће активности:

- Управљање заштићеним подручјем према режимима заштите;
- Иницирање и поспешивање научно-истраживачких, културних, васпитно-образовних и информативно пропагандних активности;
- Унапређење послова заштите, очувања и унапређење заштићеног подручја кроз едукацију стручних капацитета Управљача;
- Ревитализација и одржавање изворних екосистема и њихове мозаичности у циљу опстанка (повратка) ретких и угрожених биљних и животињских врста;
- Постизање оптималног процентуалног односа водене, барске, ливадске и шумске вегетације, ревитализацијом зараслих-деградираних станишта;
- Функционално оспособљавање подручја које има за циљ “мудро” коришћење исцрпљивих и обновљивих ресурса;
- Интензитет коришћења природних ресурса је усклађен са потребним временом за њихово обнављање;
- Сви видови радова на заштићеном подручју ће се спроводити фазно у зависности од услова и стања на терену као и од финансиских могућности;
- Обезбедити финансијска средства и координирати њихово коришћење у складу са програмом (натурално и финансијски);
- Промоција и презентација Резервата и његових вредности на сајмовима, скуповима, конференцијама, сајту, штампаном материјалу, у школама и сл.

Међу главним активностима планираним за 2019. годину су: кошење влажних ливада, ревитализација влажних станишта, набавка едукативних елемената за децу, израда осматрачниц, израда пројекат ентеријера за визиторски центар, набавка чамаца и сл.

Све планиране активности овим програмом имаће позитиван ефекат и на део резервата који има статус Рамсарског подручја али и на део резервата који је обухваћен Еколошком мрежом. У том смислу овај програм у доброј мери може се разматрати као план управљања Рамсарским подручјем и Еколошком мрежом истовремено.

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА СРП „ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ“

Основ за израду програма управљања за 2019. год. је десетогодишњи план управљања за Специјални резерват природе „Горње Подунавље“ за период 2011. – 2020. који је добио сагласност Министарства 21.03.2012., Закон о заштити природе и Уредба о заштити Специјалног резервата природе "Горње Подунавље", Решење о мерама и условима заштите природе за план управљања број 03-2879/2.

Као главни циљеви за СРП „Горње Подунавље“ (у даљем тексту СРПГП) у 2019. год се могу навести:

- Ревитализација станишта - Санација и ревитализација слатинских екосистема одржавањем рубних делова ревитализованих површина, санација и ревитализација влажних станишта кошењем влажних ливада;
- Одржавање ревитализованих екосистема – одржавање ливада и слатина кошењем;
- Картирање станишта ретких и угрожених биљних и животињских врста, истраживање просторног распореда, величина популација и примена мера заштите популација Пурпурни каћунак (*Orchis purpurea*) и Вимењак (*Platanthera bifolia*), Дивља мачка (*Felis silvestris*);
- истраживање дистрибуције алги пришљенчица и маховина, хидролошка истраживања нивоа подземних вода у храстовим шумама;

- Праћење стања природних вредности и мониторинг кључних врста и њихових станишта – орао белорепан, црна рода, шумска сова, беловрата мухарица, дивља мачка, вимењак, пурпурна орхидеја, слепи мишеви;
- Активна заштита кључних врста и њихових станишта- примена зона заштите око гнезда строго заштићених врста;
- Обезбеђивање одрживог коришћења природних потенцијала – шумарство, ловство, риболов, туризам, рекреација;
- Сарадња у оквиру међународне мреже заштићених подручја Danubeparks, мреже заштићених подручја будућег резервата биосфере MDD и развијање оптималне праксе у управљању оваквим специфичним природним добром;
- Међународна сарадња кроз учешће у интернационалним пројектима DanubeParksConected и CoopMDD;
- Развој инфраструктуре за управљање посетиоцима – постављање интерактивне изложбе и оснивање три нове едукативне стазе;
- Образовни рад са школском популацијом интензивирањем едукативних посета деце школског узраста – примена едукативних програма кроз наставак сарадње са Општином Сомбор;
- Презентација и популаризација природних вредности подручја.

Све планиране активности овим програмом имаће позитиван ефекат и на део резервата који има статус Рамсарског подручја али и на део резервата који је обухваћен Еколошком мрежом. У том смислу овај програм у доброј мери може се разматрати као програм управљања Рамсарским подручјем и Еколошком мрежом истовремено.

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА СРП „ДЕЛИБЛАТСКА ПЕШЧАРА“

Програм управљања Специјалним резерватом природе „Делиблатска пешчара“ за 2019. годину израђен је на основу Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. и 14/2016), а у вези са Уредбом о заштити СРП "Делиблатска пешчара" („Сл. гласник РС“ бр. 3/02 и 81/08) и Плана управљања СРП "Делиблатска пешчара" за 2011 - 2020. годину (Сагласност Министарства животне средине, рударства и просторног планирања бр. 353-02-2539/2011-03 од 21. 03. 2012. године) и решења о условима заштите природе за Програм управљања Резерватом за 2019. годину, које је издао Покрајински завод за заштиту природе, бр. 03-3076/2 од 09. 11. 2018. год.

Општи циљеви су пројектовани Планом управљања СРП "Делиблатска пешчара" за 2011 - 2020. годину, а њихово остварење ће се извршити планираним активностима и радовима наведеним у Програму управљања за 2019. годину.

Заштита угрожених врста и станишта, очување комплекса посебне заштите, унапређења подручја посебне заштите и одрживо коришћења шумских и водених ресурса реализоваће се у оквиру: научно-истраживачке, васпитно-образовне, културне и информативно-пропагандне делатности.

Међу најважнијим активностима које су планиране за 2019. годину могу се издвојити: изношење хране на хранилиште, кошење пашњака, конверзија жбунасте у травну вегетацију, реализација пројеката за вука у божура, израда новог мобилијара, одржавање планинарских стаза и др.

Све планиране активности овим програмом имаће позитиван ефекат и на део резервата који има статус Рамсарског подручја али и на део резервата који је обухваћен

Еколошком мрежом. У том смислу овај програм у доброј мери може се разматрати као програм управљања Рамсарским подручјем и Еколошком мрежом истовремено.

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА СРП „БАГРЕМАРА“

Програм управљања СРП "Багремара" за 2019. годину је израђен у складу са Уредбом о заштити, Планом управљања и Условима заштите природе а као приоритетне активности предвиђа:

- Очување и унапређење шумског станишта и наставак активности на ревитализацији шумских екосистема;
- Усклађивање привредних делатности са пословима заштите и унапређења стања природног добра;
- Примену интервентних мера на отклањању жбунастих врста, старих грана и лежарине након радова на обнови шуме;
- Сузбијање и уклањање инвазивних врста у случају њихове појаве - зељастих врста које имају јако развијен корен или ризом (*Asclepias syriaca*, *Solidago gigantea*) и дрвенастих врста (*Gleditsia triacanthos*, *Ailanthus altissima*);
- Започињање мониторинга фенофаза кукурјака од јануара месеца, када се очекује његово клијање, па све до априла када биљка плодоноси и формира семе (клијање, цветање, плодоношење, појава семена);
- Мониторинг и картирање кукурјака у заштитној зони (будући да су претходна истраживања рађена пре 5 година);
- Праћење појаве и мапирање позиције других шумских зељастих врста едификатора аутохтоних шума (*Corydalis*, *Physalis*, *Dryopteris* и др.);
- Израду инвентара флоре и фауне у Резервату;
- Израду хербаријума и набавку опреме за хербаријум (пресе, папир, етикете, кутије...);
- Сарадњу са међународним, републичким, покрајинским и локалним установама, стручним и научним институцијама, корисницима заштићеног подручја, управљачима осталих заштићених подручја у РС, АПВ и Општини Бачка Паланка, локалним становништвом и удружењем грађана.

Све планиране активности овим програмом имаће позитиван ефекат и на део резервата који има еколошког коридора. У том смислу овај програм у доброј мери може се разматрати као план управљања и еколошким коридором истовремено.

РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПЛАНИРАНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА ЗА 2019. ГОД.

РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПЛАНИРАНИХ ПРИХОДА ЗА 2019.						
Извори финасирања	Буџет РС	Сопствени приходи	Буџет јединице локалне самоуправе	Приходи од донација, поклона и помоћи	Приход по основу Одлуке о накнадама	Укупно
СРП „КОВИЉСКО - ПЕТРОВАРАДИНСКИ РИТ“	3,350,000.00	6,000,000.00	0.00	0.00	300,000.00	9,650,000.00
СРП „ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ“	1,460,000.00	9,320,000.00	0.00	0.00	5,500,000.00	16,280,000.00
СРП „БАГРЕМАРА“	0.00	3,100,000.00	0.00	0.00	0.00	3,100,000.00
СРП „ОБЕДСКА БАРА“	10,740,000.00	9,500,000.00	0.00	7,500,000.00	1,500,000.00	29,240,000.00
СРП „ДЕЛИБЛАТСКА ПЕШЧАРА“	6,869,037.44	1,417,221.72	0.00	0.00	7,000,000.00	15,286,259.16
Укупно планирани приходи	22,419,037.44	29,337,221.72	0.00	7,500,000.00	14,300,000.00	73,556,259.16

РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПЛАНИРАНИХ РАСХОДА ЗА 2019.						
Извори финасирања	Буџет РС	Сопствени приходи	Буџет јединице локалне самоуправе	Приходи од донација, поклона и помоћи	Приходи по основу Одлуке о накнадама	Укупно
СРП „КОВИЉСКО - ПЕТРОВАРАДИНСКИ РИТ“	3,350,000.00	19,541,881.90	0,00	200,000.00	300,000.00	23,391,881.90
СРП „ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ“	1,460,000.00	8,740,000.00	0.00	0.00	8,997,632.65	19,197,632.65
СРП „БАГРЕМАРА“	0.00	15,026,950.17	0.00	0.00	0.00	15,026,950.17
СРП „ОБЕДСКА БАРА“	11,340,000.00	11,935,000.00	0,00	7,000,000.00	1,500,000.00	31,775,000.00
СРП „ДЕЛИБЛАТСКА ПЕШЧАРА“	6,869,037.44	8,417,221.36	0,00	0,00	0,00	15,286,258.80
Укупно планирани расходи	23,019,037.44	63,661,053.43	0.00	7,200,000.00	10,797,632.65	104,677,723.52